

HKK66/2002

ID intern unic: 306254

[Версия на русском](#)[Fișa actului juridic](#)**Republica Moldova****CURTEA DE CONTURI****HOTĂRÎRE Nr. 66**
din 04.07.2002**cu privire la rezultatele controlului asupra respectării
legislației la importul și evidența energiei electrice din Ucraina
de către Î.S. "Moldtranselectro", Î.S. "Moldelectrica", alte firme și la
realizarea acesteia "S.A."RED-NORD" și S.A. "RED-NORD-VEST"
în perioada anilor 1998-2001**

Publicat : 14.11.2002 în Monitorul Oficial Nr. 151 art Nr : 49

Curtea de Conturi a Republicii Moldova, în prezența viceministrului energiei dl V. Vicico, directorului general al Î.S. "Moldtranselectro" dl M. Costea, directorului general al Î.S. "Moldelectrica" dl V. Pleșcan, ex-vice-directorului general al Î.S. "Moldtranselectro", vicedirectorului general al Î.S. "Moldelectrica" dl M. Rîmiș, directorului-manager al S.A. "RED-NORD" dl Ig. Savin, ex-directorului-manager al S.A. "RED-NORD" dl Gh. Pelin, ex-directorului-manager al S.A. "RED-NORD" dl I. Negură, directorului-manager al S.A. "RED-NORD-VEST" dl V. Jitari, contabilului-șef al S.A. "RED-NORD-VEST" dna M. Reșetnic, directorului general al Departamentului Standardizare și Metrologie dl S. Baban și a altor persoane responsabile, a examinat rezultatele controlului asupra respectării legislației la importul și evidența energiei electrice din Ucraina de către Î.S. "Moldtranselectro", Î.S. "Moldelectrica", alte firme și la realizarea acesteia S.A. "RED-NORD" și S.A. "RED-NORD-VEST" în perioada anilor 1998-2001 și

a c o n s t a t a t :

Conducerea Î.S. "Moldtranselectro" (M. Cebotari, A. Gonțear), Î.S. "Moldelectrica" (V. Pleșcan, M. Rîmiș), în perioada anilor 1998-2001, n-a întreprins măsuri eficiente pentru asigurarea unei evidențe veridice și autentice a energiei electrice importate din Ucraina și realizate S.A. "RED-NORD" și S.A. "RED-NORD-VEST".

În această perioadă de gestiune, conducerea Î.S. "Moldtranselectro", prin pct. 2.1 din contractele încheiate cu sistemul electroenergetic sud-vest al Ucrainei de către M. Cebotari (nr. 50 din 01.03.99) și de către A. Gonțear (nr. 200 din 25.07.2000) privind deservirea tehnică a aparatelor de măsură și sistemelor de evidență, precum și procedura de fixare a fluxurilor și determinarea pierderilor de energie electrică prin liniile interstatale de transmitere a energiei electrice dintre Ucraina și Republica Moldova, contrar prevederilor pct. 3 și 5 din Regulamentul privind modalitatea de organizare a evidenței fluxurilor interstatale de energie electrică comercializată și relațiile reciproce dintre părți la deservirea tehnică a aparatelor de măsură și sistemelor de evidență (în continuare Regulament), a prevăzut aprovizionarea Republicii

Moldova cu energie electrică, importată din Ucraina în baza unui sistem incomplet de evidență instrumentală (din 86 de contoare necesare pentru evidența energiei electrice nu erau instalate 25).

Rezultatele controlului efectuat, la solicitarea Curții de Conturi, de către Departamentul Standardizare și Metrologie (DSM) asupra plenitudinii și veridicității evidenței energiei electrice importate de către Î.S. \xafMoldelectrica\xaf (anterior Î.S. \xaeMoldtranselectro\xaf) din Ucraina denotă că din 32 de interconexiuni ale rețelelor electrice ale Republicii Moldova cu ale celor din țările vecine sînt contorizate 29, din care decontările de energie electrică, în baza aparatelor de măsură, pot fi efectuate de către Î.S. \xafMoldelectrica\xaf doar la 25. Mai mult decît atît, din 181 de aparate de măsură, supuse controlului de către DSM, au fost stabilite ca inutilizabile 150, sau 82,9 la sută. N-a fost efectuată verificarea de stat a contoarelor de măsurare a curentului electric și intensității conform prevederilor art.18 (1) din Legea metrologiei nr.647-XIII din 17.11.95. Actele de control ale serviciului metrologie sînt întocmite incorect și nu sînt înregistrate în modul stabilit de legislație, nu se utilizează blanchetele de strictă evidență.

Din cauza neonorării condițiilor Acordului încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei cu privire la colaborarea în domeniul electroenergeticii, nerespectării prevederilor actelor normative în vigoare, contrar prevederilor art. 14 din Legea cu privire la energetică nr.1525-XIII din 19.02.98, energia electrică furnizată de Ucraina nu este ținută la evidență strictă, iar cantitatea importată este determinată la discreția conducerii întreprinderilor.

Cantitatea de energie electrică importată din Ucraina de Î.S. \xaeMoldtranselectro\xaf este determinată în baza datelor prezentate de Centrul de decontări, primite prin telefon. Deși în anul 2000, conform datelor Î.S. \xaeMoldtranselectro\xaf, fluxul de energie electrică în Republica Moldova a constituit 3,9 mlrd.kWh, acesta nu este confirmat prin documente contabile primare.

Conducerea Î.S. \xaeMoldtranselectro\xaf (M.Cebotari, A.Gonciar, M.Rîmiș), în lipsa unei confirmări documentare, a semnat un șir de acte de primire de la structurile intermediare, precum că energia electrică importată din Ucraina s-a furnizat pe zone tarifare, fapt ce a permis firmelor private să obțină nejustificat din contul consumatorilor din Republica Moldova beneficii suplimentare în sumă de circa 19,5 mil.lei.

Cantități esențiale de energie electrică au fost importate din Ucraina cu concursul unui șir de firme intermediare: S.R.L. \xafEnergoalians\xaf (Kiev), S.R.L. \xaeDerimen Propertis Ltd\xaf (Elveția), S.R.L. \xafItera\xaf (SUA), S.R.L. \xafAtica\xaf (Kiev), S.R.L. \xafFerren-M\xaf (Chișinău), S.R.L. \xafEnergomontaj\xaf (Chișinău) ș.a., care nu dispuneau de capacități tehnico-materiale de transportare a energiei electrice, în lipsa documentelor contabile necesare, care ar confirma livrarea și primirea energiei electrice de la fiecare intermediar în parte, ceea ce contravine prevederilor pct. 5 din Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.294 din 17.05.98, conform cărora toți agenții economici, indiferent de forma de proprietate, la livrarea mărfurilor și prestarea serviciilor, sînt obligați să folosească documente contabile primare corespunzătoare formelor tipice aprobate în modul stabilit. Astfel, firma \xaeFerren-M\xaf S.R.L., în anul 2000, a livrat 293,4 mil.kWh de energie electrică în regim de tranzit pentru S.A. \xaeRED-NORD\xaf, iar documentele contabile primare ce ar confirma livrarea acestei cantități de energie electrică atît la Î.S. \xaeMoldtranselectro\xaf, cît și la S.A. \xafRED-NORD\xaf lipsesc. Analogic, în lipsa documentelor respective, este înregistrată și livrarea a 40,1 mil. kWh de energie electrică de către S.R.L. \xaeAtica\xaf, S.R.L. \xafEnergomontaj\xaf ș.a.

În evidența contabilă a S.A. \xafRED-NORD\xaf cantitatea de energie electrică livrată de către firma \xaeAtica\xaf nu este înregistrată, fapt ce contravine prevederilor art.8 din Legea contabilității. Totodată, la întreprindere figurează o datorie de 14,3 mil.lei față de firma respectivă, constatată în baza unui act de verificare din 14.09.01.

În perioada supusă controlului, pierderile tehnologice de energie electrică importată, în rețelele de tensiune înaltă, variau lunar de la 4,3 pînă la 18,7 la sută, în timp ce norma aprobată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE), prin Hotărîrea nr.10 din 25.06.99, a fost stabilită de 4,7 la sută, iar prin Hotărîrea nr.20 din 21.03.2000 - de 4,5 la sută.

Conducerea Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf, neținînd cont de principiile eficacității, a acceptat

compensarea pierderilor la decontările cu firmele importatoare de energie electrică (S.R.L.\xafEnergomontaj\xaf, S.R.L.\xafFerren-M\xaf, S.R.L.\xafAtica\xaf, S.R.L.\xafDerimen Propertis Ltd\xaf) la nivelul celor aprobate de către ANRE, care erau de peste 2 ori mai mici decât cele reale, ceea ce a contribuit la obținerea veniturilor suplimentare nejustificate de către aceste firme și pierderilor de către S.A.\xafRED-NORD\xaf. Astfel, în anii 1999-2000, în urma acestor compensări venitul suplimentar obținut de firma S.R.L.\xafEnergomontaj\xaf a constituit 4,3 mil. lei, de firma "Ferren-M\xaf - 4,2 mil. lei ș.a., S.A.\xafRED-NORD\xaf cauzându-i-se pierderi "comerciale\xaf de 14,8 mil. kWh (8,0 mil. lei) de energie electrică.

Starea nesatisfăcătoare a evidenței energiei electrice importate din Ucraina de către Î.S. \xaeMoldtranelectro\xaf a făcut posibilă admiterea unor tranzacții dubioase. Conducerea Î.S. \xaeMoldtranelectro\xaf (M.Cebotari), la încheierea unui șir de contracte cu diverse organizații, firme și companii, precum și la întocmirea actului din 05.01.99 cu Compania \xaeUcrenergo\xaf și S.A.T.Î.\xafStali\xaf, a creat artificial datoria Î.S. \xaeMoldtranelectro\xaf față de firma \xaeDerimen Propertis Ltd\xaf în sumă de 4,9 mil. dol.SUA, în urma manipulării condițiilor contractelor încheiate. Astfel, în decembrie 1998, cantitatea de 132,4 mil. kWh de energie electrică în valoare de 4,9 mil. dol.SUA n-a fost compensată de către S.A.T.Î. \xafStali\xaf Companiei \xaeUcrenergo\xaf și, respectiv, n-a fost furnizată Republicii Moldova de către Compania \xaeUcrenergo\xaf.

Actul din 05.01.99 privind importul a 51,9 mil. kWh de energie electrică de asemenea nu poate fi considerat ca document justificativ despre compensarea cantității respective de energie electrică, deoarece, pe de o parte, lipsesc documentele primare contabile, prevăzute de pct.2.1 din contractul nr. 53/21 din 27.01.99, care ar confirma compensarea de către S.A.T.Î.\xafStali\xaf a energiei electrice furnizate Companiei \xaeUcrenergo\xaf, iar pe de altă parte, în evidența contabilă a Î.S. \xaeMoldtranelectro\xaf, atât în decembrie 1998 (perioada în care urma să fie reflectată energia electrică furnizată), cât și în ianuarie 1999 nu este reflectată primirea de la Compania \xaeUcrenergo\xaf a acestei cantități. Așadar, Î.S. \xaeMoldtranelectro\xaf nu dispune de documente contabile primare care ar confirma primirea de la Compania \xaeUcrenergo\xaf a 132,4 mil. kWh și a 51,9 mil. kWh de energie electrică.

Cazuri de formare fără suport documentar a datoriilor față de firma \xaeDerimen Propertis Ltd\xaf au avut loc și în anul 1999. Astfel, Î.S. \xaeMoldtranelectro\xaf, conform unor acte de primire, semnate de către M.Cebotari și M.Rîmiș, în lipsa documentelor confirmative de livrare-primire a energiei electrice, a luat la intrări 825,9 mil.kWh de energie electrică în valoare de 23,1 mil.dol.SUA, importată de către S.R.L.\xafEnergoolians\xaf prin intermediul firmei \xaeDerimen Propertis Ltd\xaf.

În cadrul acestei afaceri datoria Î.S. \xaeMoldtranelectro\xaf față de firma \xaeDerimen Propertis Ltd\xaf pentru 212,3 mil.kWh de energie electrică în sumă de 5,9 mil.dol.SUA a fost formată artificial prin întocmirea, după 2-3 luni de la perioada de referință, a actelor nr. 1 și nr. 2 din 15.04.99 (fără anexarea documentelor de confirmare a livrării de energie electrică), semnate de către directorul general al Î.S. \xaeMoldtranelectro\xaf (M.Cebotari), în care a fost stipulat că Î.S. \xaeMoldtranelectro\xaf a primit de la S.R.L. \xaeEnergoolians\xaf, prin intermediul firmei \xaeDerimen Propertis Ltd\xaf, 105,8 mil.kWh de energie electrică - în ianuarie 1999 și 106,5 mil.kWh - în februarie 1999. Această cantitate de energie electrică nu poate fi considerată ca furnizată și, respectiv, ca primită, deoarece, pe de o parte, n-a fost contractată (contractul nr.24/02-99 din 26.02.99, în baza căruia urma să se efectueze livrarea de energie electrică de către firma \xaeDerimen Propertis Ltd\xaf, a intrat în vigoare abia la 01.03.99 sau după perioada de referință a actului perfectat), iar pe de altă parte - lipsesc documentele contabile primare confirmative.

Potrivit evidenței contabile a Î.S. \xaeMoldtranelectro\xaf, în mai, iunie și iulie 1999 s-au luat la intrări 78,1 mil.kWh de energie electrică, importată de către S.R.L.\xafEnergoolians\xaf prin intermediul firmei \xaeDerimen Propertis Ltd\xaf. Ulterior această cantitate, conform evidenței contabile din luna septembrie 1999, a fost stornată ca energie electrică neprimită.

În anul 2000, contabilitatea Î.S. \xaeMoldtranelectro\xaf (R.Gavrilova), în baza unor acte de primire-predare (întocmite în mod arbitrar), semnate de către conducerea întreprinderii (A.Goncear, M.Rîmiș) și la care lipsesc anexele privind documentele de confirmare a livrării

energiei electrice, a luat la intrări 280,6 mil.kWh de energie electrică în valoare de 7,5 mil.dol.SUA, importată de către S.R.L.\xafEnergolians\xaf prin intermediul firmei \xafDerimen Propertis Ltd\xaf.

În consecință, din cele 1106,5 mil.kWh de energie electrică în valoare de 30,6 mil.dol.SUA, luată la intrări de către contabilitatea Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf în perioada anilor 1998-2000, importată de către S.R.L.\xafEnergolians\xaf prin intermediul firmei \xafDerimen Propertis Ltd\xaf, întreprinderea nu dispune de temei juridic și de documente contabile, care ar confirma primirea (în decembrie 1998, ianuarie și februarie 1999) a energiei electrice în cantitate totală de 344,7 mil.kWh în valoare de 10,8 mil. dol. SUA, iar datoria față de SRL \xafEnergolians\xaf, reflectată în evidența contabilă a Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf la 01.11.2000 în sumă de 9,4 mil. dol. SUA, nu este argumentată cu documente contabile primare.

Unele livrări de mărfuri (obținute de către Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf prin achitări reciproce) au un caracter dubios. Astfel, generatorul pentru stații atomice, cumpărat de la firma \xafPetroleum-Pi\xaf (fără necesitate), la prețul de 630,0 mii dol. SUA, a fost luat la intrări de către Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf, ulterior fiind eliberat la același preț firmei \xafDino Star\xaf SRL pentru a fi furnizat stației atomice electrice din sudul Ucrainei.

Conform datelor organelor fiscale din 01.11.99, firma \xafPetroleum-Pi\xaf nici nu exista, iar potrivit celor ale Departamentului Vamal, în perioada anilor 1998-2001, asemenea generatoare n-au fost importate în Republica Moldova și nici exportate din republică.

În același timp, în baza facturii nr.736252 AG din 12.03.99, Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf (V.Balo) a primit de la firma \xafPetroleum-Pi\xaf pompe și alt utilaj în sumă de 15,8 mil.lei (1,8 mil.dol.SUA). O parte din utilajul procurat în valoare de 296,0 mii dol.SUA a fost livrat S.R.L.\xafSafian\xaf la prețul de 199,4 mii dol.SUA, cauzând pierderi întreprinderii de 86,6 mii.dol.SUA.

Totodată, pierderile Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf, în urma relațiilor cu firma \xafDerimen Propertis Ltd\xaf din Elveția, numai de la diferența de curs a leului față de dolarul SUA au constituit 43,4 mil.lei.

În perioada anilor 1998-2001, S.A.\xafRED-NORD\xaf n-a primit energie electrică de la firma \xafEnergolians\xaf S.R.L. și, respectiv, nu avea datorii față de firma respectivă.

Datoria S.A.\xafRED-NORD\xaf(Gh.Pelin) față de firma \xafEnergolians\xaf S.R.L. în sumă de 5,3 mil.dol.SUA (66,0 mil.lei) a apărut în urma cesionării acesteia de către Î.S.\xafMoldtranselectro\xaf (A.Goncear), în baza contractului nr.71-1/09-ĂA și actului de cesiune din 01.09.2000, întocmit neîntemeiat și nelegitim de către părți în or. Kiev.

Situația problematică privind achitarea datoriei în cauză, în care s-a pomenit S.A.\xafRED-NORD\xaf, este cauzată de iresponsabilitatea conducerii întreprinderii la gestionarea activității acesteia.

În perioada anilor 1997-2001, pierderile rezultate de activitatea economico-financiară a S.A.\xafRED-NORD\xaf au constituit în total 217,4 mil.lei, iar cele de energie electrică - circa 28-38 la sută din volumul de energie electrică procurat, depășind de 3-4 ori normativele aprobate (9,8 la sută), iar cheltuielile pentru 1 kWh de energie electrică au sporit de la 18,5 bani pînă la 68,0 bani, sau de 3,7 ori.

Din lipsa evidenței energiei electrice procurate de la Î.S.\xafMoldtranselectro\xaf și de la alte firme particulare, soldul datoriilor creditoare la finele anului 2001 a constituit 265,4 mil.lei, sau a fost de 5,4 ori mai mare decît soldul datoriilor debitoare și de 3 ori a depășit mărimea capitalului social.

În urma inventarierii efectuate în anul 2001 la S.A.\xafRED-NORD\xaf au fost depistate lipsuri de mijloace fixe (916,8 km de rețele electrice) cu valoarea inițială de 33,0 mil.lei, din care 2,4 mil.lei au fost trecute la cheltuieli, iar 24,0 mil.lei - casate.

În perioada supusă controlului, S.A.\xafRED-NORD\xaf (Gh.Pelin) a încheiat tranzacții neavantajoase cu S.R.L.\xafFerren-M\xaf. Astfel, conform contractului nr.8 din 19.01.2000 (coordonat cu Î.S.\xafMoldtranselectro\xaf), S.R.L.\xafFerren-M\xaf, nedispunînd de baza respectivă pentru furnizarea de energie electrică, în perioada martie-decembrie anul 2000, urma să livreze S.A.\xafRED-NORD\xaf 200,0 mil.kWh de energie electrică, fără să se indice punctele de interconexiune prin care se va livra energia electrică. Mai mult decît atît,

S.R.L. \xafFerren-M\xaf, nerespectând condițiile pct.4.2 din contractul încheiat cu Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf, nu s-a achitat cu ultima pentru serviciile de transportare a energiei electrice, lunar datoria constituind circa 1,1-1,2 mil.lei. Venitul ratat al Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf de la neachitarea penalităților de către S.R.L. \xafFerren -M\xaf pentru încălcarea termenului de achitare a plății pentru servicii constituie 370,4 mii lei.

În contabilitatea S.A. \xafRED-NORD\xaf lipsesc documentele contabile primare privind livrarea de către firma \xafFerren -M\xaf S.R.L a cantității de energie electrică prevăzută de contractul sus-numit. Decontările cu această firmă s-au efectuat în baza unui cont-factură, perfectat contrar modalității stabilite prin Hotărârea Guvernului nr.558 din 17.06.99, prin achitări reciproce în sumă de 1,8 mil. lei. În contul achitărilor reciproce, firmei \xafFerren-M\xaf i s-a transmis nelegitim patrimoniul (diminuat neîntemeiat) și un lot de teren al fostei S.A. \xafBiovit-Ungheni\xaf.

Deși S.A. \xafRED-NORD-VEST\xaf, pentru cantitatea de 35,9 mil.kWh de energie electrică furnizată de către firma \xafEnergolians\xaf în anul 2000, urma să achite 892,9 mii dol.SUA, în realitate a achitat 951,9 mii dol.SUA, sau supraplata neîntemeiată constituie 59,0 mii dol.SUA (808,6 mii lei).

Datoria S.A. \xafRED-NORD-VEST\xaf față de firma \xafEnergolians\xaf în sumă de 5,5 mil.dol.SUA a apărut în urma încheierii contractului nr.71-2/09-ĂA din 01.09.2000 între I.S. \xafMoldtranselectro\xaf (A.Gonciar), S.R.L. \xafEnergolians\xaf (I.Socolov) și S.A. \xafRED-NORD-VEST\xaf (A.Vengher), contrar prevederilor actelor normative și legislative în vigoare. La această dată neîntemeiat a fost semnat și actul de cesiune a acestei obligațiuni creditoare.

Situația problematică privind achitarea datoriei în cauză, în care s-a pomenit S.A. \xafRED-NORD-VEST\xaf, a fost cauzată de iresponsabilitatea conducerii întreprinderii (fostul director-manager A. Vengher) la gestionarea activității acesteia.

În perioada anilor 1997-2001 pierderile în rezultatul activității economico-financiare a S.A. \xafRED-NORD-VEST\xaf au constituit în total 166,2 mil.lei, iar pierderile de energie electrică - circa 28-36 la sută din volumul de energie electrică procurat, sau de 3-4 ori mai mult decât cele aprobate (9,8 la sută), cheltuielile pentru 1 kWh crescând de la 18,5 bani pînă la 77,6 bani, sau de 4,3 ori. Majorarea pierderilor de energie electrică este cauzată de faptul că cantitatea de energie electrică procurată de către S.A. \xafRED-NORD-VEST\xaf nu s-a determinat în baza indicațiilor contoarelor de decontare ale acesteia, ci în baza datelor prezentate de către Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf, care, la rîndul lor, erau determinate în mod subiectiv.

Din cauza lipsei de contoare de decontare, evidența energiei electrice, precum și a pierderilor de energie electrică, ținută de către S.A. \xafRED-NORD-VEST\xaf, este ireală. La unele sectoare pierderile constituiau pînă la 50 la sută, iar la altele - dimpotrivă, s-a înregistrat de 2 ori mai multă energie decât s-a livrat.

Din motivul determinării subiective a cantității de energie electrică procurată de la Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf și alte firme particulare, soldul datoriilor creditoare ale S.A. \xafRED-NORD-VEST\xaf la finele anului 2001 constituia 167,9 mil.lei, sau de 4,3 ori mai mare decât soldul datoriilor debitoare și de 2 ori - decât mărimea capitalului social. Pasivele neacoperite la această dată constituiau circa 200,0 mil.lei.

În cele din urmă, creșterea în proporții esențiale a datoriilor creditoare ale S.A. \xafRED-NORD\xaf și S.A. \xafRED-NORD-VEST\xaf, precum și majorarea pierderilor de energie electrică furnizată acestora de către Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf sînt cauzate de aprecierea subiectivă a cantității de energie electrică procurată, deoarece RED-urile n-au determinat cantitatea acesteia în baza indicațiilor contoarelor de decontare proprii, ci în baza datelor prezentate de către Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf, care, la rîndul său, determina cantitatea de energie electrică importată nu în baza indicațiilor contoarelor de decontare proprii, ci în baza actelor de primire-predare aduse din or.Kiev de către conducerea Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf (M. Cebotari, A.Gonciar). Mai mult decât atât, S.A. \xafRED-NORD\xaf și S.A. \xafRED-NORD-VEST\xaf nu dispun de astfel de contoare.

În consecință, din cauza iresponsabilității conducerii Î.S. \xafMoldtranselectro\xaf (dnii M.Cebotari, A.Gonciar, M.Rîmiș), S.A. \xafRED-NORD\xaf (Gh.Pelin) și S.A. \xafRED-

NORD-VEST\xaf (A.Vengher) la exercitarea atribuțiilor funcționale și ignorării prevederilor actelor normative și legislative în vigoare la contractarea și negocierea energiei electrice importate în anii 1998-2001 din Ucraina pentru aprovizionarea Republicii Moldova, decontările între aceste întreprinderi, precum și cu S.R.L. \xaeDerimen Propertis Ltd\xaf din Elveția și S.R.L.\xafEnergolians\xaf or. Kiev au un caracter dubios, iar evidența energiei electrice și decontările pentru aceasta au fost efectuate cu încălcări grave ale legislației în vigoare.

Curtea de Conturi, ținând cont de încălcările constatate și în baza art.25 și 26 din Legea privind Curtea de Conturi nr.312-XIII din 08.12.94,

h o t ă r ă ș t e:

1. Se menționează încălcările grave ale prevederilor actelor normative și legislative, comise de către factorii de decizie ai Î.S. \xaeMoldtranselectro\xaf (M.Cebotari, A.Goncear, M.Rîmiș), Î.S. \xaeMoldelectrica\xaf (V.Pleşcan), S.A."RED-NORD\xaf (Gh.Pelin) și S.A."RED-NORD-VEST\xaf (A.Vengher) la aprovizionarea Republicii Moldova cu energia electrică importată din Ucraina de către Î.S. \xaeMoldtranselectro\xaf, firmele "Derimen Propertis Ltd\xaf din Elveția, S.R.L. \xaeEnergolians\xaf or. Kiev, S.R.L.\xafFerren-M\xaf mun. Chișinău și distribuitorii S.A."RED-NORD\xaf, S.A."RED-NORD-VEST\xaf, cauzând ultimelor pierderi colosale.

2. Se ia act că dnii M.Cebotari, A.Goncear, Gh.Pelin, A.Vengher la finele controlului nu dețineau funcțiile respective.

3. Se atenționează conducerea ANRE (dnii A.Saracuța, N.Triboi) la lipsa de supraveghere asupra activității comerciale a participanților la piața energiei electrice importate din Ucraina, în rezultatul căreia, la tranzitarea energiei electrice pe teritoriul Republicii Moldova, s-au admis pierderi supranormative de energie electrică.

4. Se informează Ministerul Energeticii (Ia.Timciuc) despre starea dezastruoasă privind asigurarea cu mijloace de măsură a punctelor de interconexiune a sistemelor electroenergetice, denaturarea evidenței energiei electrice importate din Ucraina și se cere:

- întreprinderea, în strictă conformitate cu atribuțiile ministerului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1145 din 26.10.2001, a măsurilor de rigoare pentru asigurarea funcționării eficiente a sistemului energetic;

- determinarea și tragerea la răspundere a persoanelor responsabile de procurarea de către Î.S. \xaeMoldtranselectro\xaf a utilajului de la firma \xaePetroleum-Pi\xaf, care nu era necesar întreprinderii și o parte din care în valoare de 1,2 mil.dol.SUA nu este folosit;

- convocarea adunărilor generale ale S.A.\xafRED-NORD\xaf și S.A.\xafRED-NORD-VEST\xaf, la care să se examineze rezultatele controlului, cu întreprinderea de măsuri eficiente pentru ameliorarea activității economico-financiare a societăților pe acțiuni, ținerea evidenței stricte și veridice a importării și comercializării energiei electrice, rambursarea datoriilor debitoare, tragerea la răspundere, în modul stabilit de legislație, a persoanelor responsabile pentru comiterea încălcărilor depistate în urma controlului.

5. Se cere de la conducerea Î.S.\xafMoldelectrica\xaf (V.Pleşcan):

- lichidarea neajunsurilor depistate de control, elaborarea și implementarea măsurilor de redresare a situației create;

- tragerea la răspundere a persoanelor responsabile de ținerea evidenței energiei electrice importate din Ucraina și realizate RED-urilor;

- organizarea evidenței energiei electrice importate din Ucraina pe zone tarifare;

- asigurarea în mod oportun a punctelor de interconexiune a sistemelor electroenergetice la tranzitarea interstatală și națională a energiei electrice cu mijloace de măsură testate;

- ținerea evidenței contabile a energiei electrice în strictă conformitate cu prevederile actelor legislative și normative în vigoare, Standardelor Naționale de Contabilitate.

6. Se cere de la conducerea Î.S. \xaeMoldtranselectro\xaf (M.Costea):

- recuperarea plății pentru energia electrică, achitată neîntemeiat S.R.L. \xaeEnergolians\xaf, or. Kiev în decembrie 1998 - 132,4 mil.kWh, ianuarie 1999 - 105,8 mil.kWh și februarie 1999 - 106,5 mil.kWh (în total - 344,7 kWh în sumă de 10,8 mil.dol.SUA), care nu are suport documentar, economic și juridic;

- stornarea datoriilor față de S.R.L.\xafEnergolians\xaf, cesionate S.A.\xafRED-NORD\xaf

- în sumă de 5,3 mil.dol.SUA și S.A.\xafRED-NORD-VEST\xaf - de 5,5 mil.dol.SUA (în baza contractelor nr.71/1/09-ĂA și nr.71/2/09-ĂA, încheiate neîntemeiat), precum și datorii față de SRL \xaeEnergcoalians\xaf, reflectată în evidența contabilă a Î.S. \xaeMoldtranselectro\xaf la 01.11.2000 în sumă de 9,4 mil. dol. SUA, care nu este argumentată cu documente contabile primare.

7. Se propune Ministerului Finanțelor (Z.Grecianți) perfecționarea evidenței contabile (documentelor primare) a energiei electrice importate și comercializate, reieșind din particularitățile acestei ramuri.

8. Se cere de la ANRE (N.Triboi) efectuarea unui control al pierderilor în rețelele electrice de tensiune înaltă, temeiniciei și respectării normativelor de pierderi de energie electrică la tranzitarea internațională și națională a acesteia, inclusiv la importarea energiei electrice din Ucraina și de la alți furnizori.

9. Se propune Departamentului Standardizare și Metrologie (S.Baban) efectuarea supravegherii asupra asigurării punctelor de interconexiune a sistemelor electroenergetice la tranzitarea internațională și națională a energiei electrice cu mijloace de măsură testate în modul stabilit de actele legislative și normative în vigoare.

10. Se cere de la Departamentul Privatizării (N.Gumenți), de comun acord cu Ministerul Energeticii (Ia.Timciuc), efectuarea cercetărilor din oficiu asupra încălcării prevederilor actelor normative în vigoare la deetizarea proprietății de stat, deținută în S.A.\xafBiovit-Ungheni\xaf.

11. Se informează Guvernul Republicii Moldova despre starea dezastruoasă a evidenței și decontărilor pentru energia electrică importată din Ucraina în perioada anilor 1998-2001, asigurarea nesatisfăcătoare cu mijloace de măsură a punctelor de interconexiune a sistemelor electroenergetice ale Ucrainei și Republicii Moldova de către conducerea Î.S. \xaeMoldtranselectro\xaf (M.Cebotari, A.Goncear, M.Rîmiș), Î.S. \xaeMoldelectrica\xaf (V.Pleşcan, M.Rîmiș) și se propune:

- audierea organelor de resort (Ministerul Energeticii și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică ș.a.) privind starea tehnică a mijloacelor de măsură la asigurarea evidenței și decontărilor pentru energia electrică importată din Ucraina în perioada supusă controlului;

- formarea unei Comisii guvernamentale pentru efectuarea auditului energetic la aprovizionarea țării cu energie electrică, inclusiv determinarea volumelor și pierderilor de energie electrică importată din Ucraina în perioada anilor 1998-2001.

12. Prezenta hotărîre se remite Președintelui Republicii Moldova și Parlamentului pentru informare și posibilă luare de atitudine.

13. Despre executarea cerințelor pct.4, 5, 6, 7, 8, 9 și 10 din prezenta hotărîre Curtea de Conturi va fi informată în termen de o lună.

Președintele

Curții de Conturi

Chișinău, 4 iulie 2002.

Nr. 66.

Vasile Pentelei